

جیمز کلین

چقدر دیر بود، چقدر دیر

مترجم: زهره مهرنیا

نشر
تیما

سرشناسه: کلمن، جیمز، ۱۹۴۶-م. 1946, James, Kelman
عنوان و نام پدیدآور: چقدر دیر بود، چقدر دیر / جیمز کلمن؛ مترجم: زهره مهرنیا.
مشخصات نشر: تهران: نشر نیماژ، ۱۳۹۹
مشخصات ظاهری: ۴۴۸ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۶۷-۵۷۲-۸
فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیپا
یادداشت: عنوان اصلی: How late it was, how late 1994
یادداشت:
موضوع: داستان‌های انگلیسی -- قرن ۲۱م. / English fiction -- 21th century
شناسه‌ی افزوده: مهرنیا، زهره، ۱۳۷۰ - مترجم
رده‌بندی کنگره: PZ ۳ ۱۳۹۸ رده‌بندی دیوبی: ۸۲۳/۹۱۴
شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی: ۵۸۱۷۰۰۹

جیمز کلمن چقدر دیر بود، چقدر دیر مترجم: زهره مهرنیا

نشر: نیماژ
دیر مجموعه: شیوا مقالو
سرپرست: یاسمن حشدری
ویراستار: نسیم اشرفی
مدیر هنری و طراحی گرافیک: محمد جهانی مقدم
نمونه‌خوان: ایمان ام‌هانی
لیتوگرافی: نقش‌آور چاپ‌وو، حاتم: کهنمویی
نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۹ / ۵۰۰ نسخه
ISBN: 978-600-367-572-8

نشر
نیماژ

فروشگاه مرکزی: خیابان کریم‌خان زند، خیابان خردمند جنوبی، نبش کوچه نیکان
کافه کتاب نیماژ / تلفن: ۸۸۸۴۲۰۶۰
فروشگاه: خیابان شریعتی، نرسیده به خیابان دولت، شماره ۱۵۷۱
تلفن: ۲۲۶۰۲۵۵۵
دفتر مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، خیابان لیافی‌نژاد، شماره ۱۸۴
تلفن: ۶۶۴۱۱۴۸۵

حق چاپ و نشر انحصاراً محفوظ است.
اینستاگرام: Nimajpublication
Site: www.nimaj.ir Email: Nimajpublication@gmail.com
۰۹۱۹۵۱۴۴۱۰۰

مقدمه‌ی مترجم

جیمز کلمن نویسنده‌ی اسکاتلندی است که به‌خاطر داستان‌های کوتاه، نمایشنامه، رمان، مقالات ادبی‌اش شهرت زیادی کسب کرده است. این نویسنده‌ی پرکار و پرآواز تاکنون بر جایزه‌ی بوکر، جایزه‌ی بلک میوریال، جایزه‌ی ادبیات اسکاتلند، جایزه‌ی بهترین نویسنده‌ی کتاب سال اسکاتلند و نیز جایزه‌ی کتاب سال انجمن هنری اسکاتلند را از آن خود کرده است.

آنچه آثار کلمن را در دید خوانندگان برجسته می‌کند استفاده‌ی ضمنی روایت از عناصر ادبی مدرن است از قبیل: جریان سیال، بدم وجود و وحدت زمانی در داستان، عقب و جلو رفتن مداوم زمان، نبودِ راه مشخص و تغییر جایگاه شخصیت‌ها. در آثار جیمز کلمن، همه‌ی شخصیت‌ها را می‌توان شخصیت اصلی دانست، چون همگی در تلاش برای دیده شدن هستند. برای یک شرح نیز، جذابیت داستان‌های جیمز کلمن در این است که او بیش از آنکه نویسنده‌ی داستان‌ها داشته باشد، سبکی ذهن‌گرا دارد. کلمن بیشتر به دنیای ذهنی افراد از جرحیت می‌دهد، طوری که از بیرون دیده می‌شوند، و درست به همین دلیل است که مخاطب با شخصیت‌های داستان‌های او هم‌ذات‌پندارگی دارد و تمام احساسات آن‌ها را حین خواندن کتاب درون خود تجربه می‌کند. به‌علاوه، وجود خط داستانی غیرروایی باعث می‌شود شکست موجود در دنیای بیرون در داستان هم معادلی پیدا

کند، و خواننده در صدد یافتن راهی باشد برای پیوند زدن پاره‌های شکسته‌ی داستان و در نتیجه یافتن راهی به‌سوی دنیای او. جالب اینجاست که چه در رمان‌ها و چه در دیگر آثار کلمن، شخصیت‌ها نه براساس جایگاه اجتماعی بلکه طبق عقاید شخصی و ذهنیتی که دارند محبوب یا منفور می‌شوند.

رمان چقدر دیر بود، چقدر دیر تمامی ویژگی‌های گفته‌شده را هم‌زمان در خود رد و تلفعاً به همین دلایل جایزه‌ی بوکر را از آن خود کرده است. خواننده هم با شخصیت‌های داستان همراه می‌شود و هم با شخصیت غایب رمان، و چرایی نبود او را تا آن‌چنان در ذهن خواهد داشت. حس خواننده، بعد از خواندن این رمان، سه‌ساعت بعد از خواندن دیگر آثار مدرن - از جمله آثار ساموئل بکت - خواهد بود: ترکیبی همراه با چالش‌های فکری و سؤال‌های بی‌پاسخ.

یکی از جدیدترین کتاب‌های حاضر و از دلایل ترجمه‌ی آن تصمیم‌های نامتعارف شخصیت اصلی داستان است که باعث می‌شود گاهی از او عصبانی شوید، گاهی بخواهید با او حرف بزنید، هر عقل بیابردش، و گاهی هم دلتان به حالش بسوزد. نسخه‌ی اصلی این کتاب تماماً به‌زبان محاوره‌ی اسکاتلندی نوشته شده و از لحن شکسته و غیررسمی استفاده کرده است. با توجه به لزوم حفظ عناصر اصلی روایت و تغییر ندادن لحن کتاب، اینجاست که حس و حالی مشابه در خواننده‌ی فارسی‌زبان، منتهای تلاش انجام شد تا حس و حالی فارسی به‌صورت محاوره و بدون تغییر لحن انجام شود. بر این اساس، بسیاری از موارد تا اهداف کلمن از نگارش این اثر در ترجمه‌ی فارسی به‌خوبی نرسیده‌اند و خواننده همان نتیجه‌ای را از متن مقصد بگیرد که در زبان مبدأ آن حاصل می‌شود. امید است در این زمینه موفقیت لازم را کسب کرده باشیم.